III. 1. 40. the word संपद् is not to be supplied like कृ, अस् and भू because the rule has not such a bearing: संपदित्तु न गृह्यते । अनन्वितार्थत्वात्. ² Having an obvious or clear sense; e. g. अस्तव्यस्तपदत्वापि निगूढार्थं तथाकुलम् । व्याख्यागम्यमसारं च नोत्तरं शस्यते बुधैः 'a reply (in court) which is confused &c. is not considered as a reply'; comm. अस्तव्यस्तपदत्वापि अनन्वितार्थपदत्वाद्यमिति. E. अन्वित and अर्थ.

अन्विति Tatpur. f. (-तिः) (ved.) Food; 'because it is the concomitant of body'; comp. अनुपद् and अनुया. E. इ with अनु, kṛit aff. क्तिन्.

अन्विष्ट Tatpur. m. f. n. (-ष्टः-ष्टा-ष्टम्) Sought. Comp. अन्वेषित. E. इष् (cl. 4) with अनु, kṛit aff. क्त.

अन्विष्यत् Tatpur. m. f. n. (-न्-न्ती-त्) Searching; e. g. मृगमनागतमवलोकयितस्ततो ऽन्विष्यन् &c. Comp. the following. E. इष् (cl. 4) with अनु, kṛit aff. शतृ.

अन्विष्यमाण Tatpur. m. f. n. (-णः-णा-णम्) ¹ Searching; e. g. मृगमन्विष्यमाणः &c. ² Sought; e. g. in a Mím. Várttika of Kumárila: यस्य चान्विष्यमाणापि प्रसिद्धिर्न भविष्यति. E. इष् (¹ cl. 4, ² pass.) with अनु, kṛit aff. शानच् and ágama मुक्.

अन्वीक्षण Tatpur. n. (-णम्) Searching, investigating. E. ईक्ष् with अनु, kṛit aff. ल्युट्.

अन्वीक्षा Tatpur. f. (-क्षा) Searching, investigating. E. अनु and ईक्षा, or ईक्ष् with अनु, kṛit aff. अ.

अन्वीत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) The same as अन्वित (Jaṭádhara and the Bhúriprayoga). E. ई with अनु, kṛit aff. क्त.

अन्वीप Tatpur. m. f. n. (-पः-पा-पम्) Friendly, favourable. Comp. आन्वीपिक. (Not to be confounded with अनूप q. v.) E. अनु and अप् (changed to ईप्), samás. aff. अ. See the Preface.

अन्वीयमान Tatpur. m. f. n. (-नः-ना-नम्) Followed, accompanied; e. g. अन्वीयमानः स तु रुद्रपार्षदैर्भृशं नदद्भिश्च नदत्सुभैरवम्. E. इ, in the pass., with अनु, kṛit aff. शानच्, ágama मुक्.

अन्वृचम् Avyayíbh. According to each verse, verse for verse. E. अनु and ऋच्, samás. aff. अ.

अन्वेतवै Tatpur. ind. (ved.) ¹ The same as अन्वेतुम् 'to follow' (i. e. = infin. act. of इ with अनु). ² The same as अन्वेतव्यम् 'to be followed' (i. e. = infin. pass.). E. इ with अनु, kṛit aff. तवै (i. e. an obsolete dative of an obsolete noun अन्वेतु).

अन्वेष Tatpur. m. (-षः) Searching. E. इष् (cl. 4) with अनु, kṛit aff. अच्.

अन्वेषक Tatpur. m. f. n. (-षकः-षिका-षकम्) One who searches; e. g. तेष्वन्वेषकेषु मध्ये को ऽप्यन्वेषकजनः .... ऊचे. E. इष् (cl. 4) with अनु, kṛit aff. ण्वुल्.

अन्वेषण Tatpur. 1. n. (-णम्) Searching; e. g. पशूनामन्वेषणम्; घातकान्वेषणम्; सीताया अन्वेषणस्य कुशलः. E. इष् (cl. 4) with अनु, kṛit aff. ल्युट्.

2. f. (-णा) ¹ Going after, following; e. g. पारम्पर्यतो ऽन्वेषणा वीजाङ्कुरवत्. ² Searching; e. g. ब्राह्मणस्यान्वेषणा. ³ Investigation, inquiry (according to several comm. on the Amarak. s. v.: तर्कादिना यथावोधितधर्माद्यन्वेषणा). E. इष् (cl. 4) with अनु, kṛit aff. युच्.

अन्वेषणीय Tatpur. m. f. n. (-यः-या-यम्) The same as अन्वेष्टव्य; e. g. अतः परमपरितुष्यताप्यर्थिना न प्रमाणान्तरमन्वेषणीयम्. E. इष् (cl. 4) with अनु, kṛitya aff. अनीयर्.

अन्वेषमाण Tatpur. m. f. n. (-णः-णा-णम्) Searching; e. g. सो ऽन्वेषमाणः कौन्तेयं &c. E. इष् (cl. 1) with अनु, kṛit aff. शानच्, ágama मुक्.

अन्वेषित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Sought. Comp. अन्विष्ट. E. इष् (cl. 4) in the caus., with अनु, kṛit aff. क्त and ágama इट्.

अन्वेषिन् Tatpur. m. f. n. (-षी-षिणी-षि) Searching. E. इष् (cl. 4) with अनु, kṛit aff. णिनि.

अन्वेष्टव्य Tatpur. m. f. n. (-व्यः-व्या-व्यम्) ¹ To be searched. ² To be investigated. E. इष् (cl. 4) with अनु, kṛitya aff. तव्य.

अन्वेष्टृ Tatpur. m. f. n. (-ष्टा-ष्ट्री-ष्टृ) A searcher. E. इष् (cl. 4) with अनु, kṛit aff. तृच्.

अन्वेष्य Tatpur. m. f. n. (-ष्यः-ष्या-ष्यम्) The same as अन्वेष्टव्य. E. इष् (cl. 4) with अनु, kṛitya aff. ण्यत्.

अप् f. (-प्; in the classical literature only used in the plural: -आपः-अपः-अद्भिः-अद्भ्यः-अपाम्-अप्सु) ¹ Water. — According to the Hindu doctrine it is one of the five elements the several denominations of which are आकाश (æther), वायु (air), अग्नि (fire), अप् (water), पृथिवी (earth), (each of these being also replaced by synonymes, as आकाश by व्योमन्, वायु by मरुत्, अग्नि by तेजस्, अप् by वारि, पृथिवी by क्षिति &c.; comp. under आकाश &c.); the place, however, which *water* holds in the Hindu cosmogony varies according to the doctrines. Thus the *Bṛihad-Áraṇyaka Upan.* represents it as the first material creation, it being produced by Death after the creation of Soul; but its character in this Upanishad is not yet that of an element in the later sense of the word; nor is it such an element in the *Aitareya-Upan.*, where the order of the primitive material creation is अम्भस् (the waters above the heavens), मरीचि (the sphere of sunbeams or atmosphere), मर (the sphere of death or earth) and अप् (the sphere of waters beneath the earth). — In the *Taittiríya-Upan.* the order and successive origin of the elements is the same as in the Vedánta, viz. æther, in which originates air and thus successively fire, water, earth. But the *Vedánta* complicates this simple view by assuming a creation of subtle elements (see सूक्ष्मशरीर) æther &c., produced by Chaitanya or the worldly Brahman, whence arise through an intricate division and combination of the several parts of each, the material elements (see स्थूलशरीर) æther &c.; this system holds moreover that each successive element becomes possessed of the qualities of each preceding one, i. e. the quality of æther being sound, air obtains the qualities of sound and touch, and in a similar progress, fire the qualities of sound, touch and form, water of sound, touch, form and savour, earth of sound, touch, form, savour and odour. — According to the *Sánkhya* the coarse elements also arise from subtle elements, but the latter (तन्मात्र q. v.), produced by Ahankára or the type of *I*, are the qualities sound, touch, form, savour and odour, æther proceeding from sound, air from touch, fire from form, water from savour and earth from odour. (Compare also Suśruta's mythological developement of the Sánkhya-Yoga: अव्यक्तं महानहंकारः पञ्च तन्मात्राणि चेत्यष्टौ प्रकृतयः शेषाः षोडश विकाराः। स्वः स्वश्चैषां विषयो ऽधिभूतम् । स्वयमध्यात्ममधिदैवतं च । अथ बुद्धेर्ब्रह्मा । अहंकारस्येश्वरः । मनसश्चन्द्रमाः । दिशः श्रोत्रस्य । त्वचो वायुः । सूर्यश्चक्षुषोः । रसनस्यापः । पृथिवी घ्राणस्य । &c.) — The *Nyáya* systems, more especially the *Vaiśeshika*, do not discuss the origin of these elements, the order of which they retain,